



Conté DVD amb vídeos



Llibret Professors

TAULA DE CONTINGUTS

<i>Benvolgut educador</i>	<i>pàgina 3</i>
<i>Abús d'informació</i>	<i>pàgina 4</i>
<i>Responsabilitat editorial</i>	<i>pàgina 6</i>
<i>Intimidació</i>	<i>pàgina 8</i>
<i>Xarxes socials</i>	<i>pàgina 10</i>
<i>Xarxes socials</i>	<i>pàgina 12</i>
<i>Identitat falsa</i>	<i>pàgina 14</i>

DVD amb els vídeos

Edita: Agència Andorrana de Protecció de Dades
Exemplars: 250
Per a més informació: www.apda.ad

Edició del projecte "Tu decideixes...":
Traducció i adaptació del projecte: Agència Andorrana de Protecció de Dades

Projecte original "Det er DU som bestemmer ..." de The Data Inspectorate de Noruega (Autoritat de protecció de dades de Noruega), en col·laboració amb el Norwegian Directorate for Education and Training (Ministeri d'Educació i Formació de Noruega) i el Norwegian Board of Technology (Comissió de Tecnologia de Noruega).

Edició del projecte original Noruec:

Responsable d'edició: Ove Skara, The Data Inspectorate

Direcció del projecte: The Data Inspectorate.

Periodista: Inger Lise Welhaven

Concepte/Producció: Gambit Hill & Knowlton

Disseny: Haugvar Communications & Design.

Fotografies: Håvar Haug / Bård Ek.

Il·lustracions: Åsne Flyen

The Data Inspectorate - www.datatilsynet.no

The Data Inspectorate

P.O. Box 8177 Dep
NO-0034 Oslo
Tel: +47 22 39 69 00
www.datatilsynet.no

Norwegian Directorate for Education and Training

P.O. Box 2924 Tøyen
NO-0608 Oslo
Tel: +47 23 30 12 00
www.udir.no

Norwegian Board of Technology

P.O. Box 522 Sentrum
NO-0105 Oslo
Tel: +47 23 31 83 00
www.teknologiradet.no

BENVOLGUT/UDA EDUCADOR/A

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ DIGITALS s'estan convertint, cada vegada més, en una part important de la vida quotidiana, i alhora augmenta la importància del coneixement digital. Aquest coneixement pot ser tant sobre la fabricació de programes o sistemes informàtics, com sobre el fet de relacionar-se amb la informació que es troba a Internet i la manera de comportar-se en el panorama digital.

Algunes normes –com per exemple utilitzar el sentit comú i el respecte dels sentiments dels altres– són les mateixes que al “món real”. Però els mitjans digitals tenen també algunes propietats que requereixen coneixements i reflexions addicionals.

Paquet pedagògic

Una enquesta del 2007 sobre el projecte “Tu decideixes” va demostrar que aquest paquet ha estat un èxit com a eina pedagògica i que ha contribuït als debats i a la reflexió sobre la privacitat a les escoles noruegues. Fins al punt que un 97% dels educadors van afirmar que volia utilitzar el paquet un altre cop! Segons els comentaris extrets de l'enquesta, els curtsmetratges que s'hi adjunten funcionen molt bé com a punt de partida per als debats.

El fullet que us presentem està dividit en cinc seccions. A cada secció hi ha una llista de vídeos que il·lustren millor

el tema que es tracta. Addicionalment a les tasques i als temes de debat s'hi poden trobar dades i estadístiques. Es tracta, principalment, d'un suplement de l'opuscle original “Tu decideixes”, que fa una descripció més detallada de cada tema.

Vídeos de debat

Al DVD adjunt hi podeu trobar deu vídeos. Volem destacar que pot ser que hi hagi alguns estudiants que tinguin dificultats per tractar alguns temes, i que fins i tot els trobin desagradables. Sabem de casos en què els estudiants han trobat dades sensibles i informació personal sobre ells mateixos a Internet, publicades sense el seu consentiment. L'educador, per tant, en certa mesura els haurà d'adaptar a les tasques de la classe.

***Esperem que aquest fullet
us sigui útil!***

ABÚS D'INFORMACIÓ

LA INFORMACIÓ PERSONAL és el tipus de dades que creix més ràpidament a Internet. La majoria de joves deixen informació i imatges d'ells mateixos i d'altres en pàgines, en blocs i en xarxes socials. La informació personal també es pot trobar en fonts accessibles al públic, com ara directoris telefònics o pàgines de clubs esportius. A més a més, les eines de recerca per trobar i combinar informació són cada vegada més potents.

SABÍEU QUE... ?

El 98% dels joves entre 8 i 18 anys tenen accés a un ordinador a casa seva. D'aquest percentatge, el 26% utilitza Internet per publicar imatges i informació. La por de contactar amb algú desconegut és el motiu més important per als joves per no publicar informació personal. El 38% ha tingut experiències de desconeguts a Internet que demanen sobre fotos, números de telèfon, adreces o informacions similars.

Font: Safe use survey 2008 (Norwegian Media Authority)

- UNA FOTOGRAFIA INNOCENT PUBLICADA A LA PÀGINA WEB D'UNA NOIA BRITÀNICA ES VA TROBAR QUE S'HAVIA UTILITZAT COM A COBERTA D'UNA PEL·LÍCULA PORNOGRÀFICA.

- EN UNA ENQUESTA DEL 2005, UNA DE CADA SIS PERSONES HAVIA TINGUT EXPERIÈNCIES SOBRE L'ABÚS O LA PÈRDUA D'INFORMACIÓ PERSONAL.

Font: Privacy survey 2005 (The Norwegian Data Inspectorate)



Videos:

■ El Carter

■ L'home del carrer estret

QUÈ US SEMBLA?

Com es pot evitar que algú abusi de la nostra informació personal? Què es pot fer per evitar situacions desagradables a Internet? Quanta informació és necessària per trobar algú i saber on viu?

TASQUES

Busqueu informació vostra a Internet —a la vostra pàgina web o bloc o al Facebook. Es pot utilitzar aquesta informació per trobar més informació sobre un mateix? Utilitza motors de recerca, guies telefòniques o pàgines d'associacions esportives. Combinar diferents tipus de dades, nom + any de naixement, pseudònim (registre), escola, etc. Trobeu coses que no sabíeu que eren a Internet? La informació que heu trobat és correcta i veraç? Heu trobat alguna cosa que us incomodi?

En certa mesura, sou el que la gent pot trobar sobre vosaltres a Internet. Moltes persones poden estar interessades en informació vostra: amics i família, futures empreses de selecció de treball, empreses de publicitat i organitzacions delictives. Quina impressió rep una persona que pugui combinar tota aquesta informació trobada a Internet sobre vosaltres? Un motor de recerca pot enregistrar l'ordinador (adreça IP) cada cop que feu una cerca. Podeu saber si els termes de cerca utilitzats són emmagatzemats per Google o altres motors de cerca, i per quant de temps? Com pot ser utilitzada aquesta informació de manera correcta (o incorrecta)?

RESPONSABILITAT EDITORIAL

UNA PERSONA QUE TÉ UN BLOC, UNA PÀGINA WEB, UN PERFIL, etc. a la xarxa és ell mateix l'editor en cap d'aquestes pàgines. La informació que es publica en línia es fa pública a grups grans o petits, segons on i com sigui publicada. Amb la funció d'editor, ve la responsabilitat, no tan sols del que es pot publicar o deixar de publicar, sinó també del que s'ha de publicar i el que no sobre altres persones. Una informació que no molesta una persona, pot fer sentir violenta una altra persona.

SABIÉU QUE... ?

El 23% dels joves d'entre 8 i 18 anys han experimentat que algú ha publicat fotos i vídeos d'ells a Internet sense el seu consentiment. Fins al 41% dels joves d'entre 17 i 18 anys han experimentat el mateix. Dintre d'aquest grup d'edat, el 25% també admet haver publicat fotos i vídeos d'altres persones sense el seu consentiment.

Font: Safe use survey 2008 (Norwegian Media Authority)

Diferenciem entre dos tipus d'imatges:

En algunes fotografies l'atenció se centra en una o més persones clarament definides. En aquests casos s'ha d'obtenir el permís de totes les persones que poden ser identificades a la fotografia –directament o indirectament. Fotos de grups, com les de les classes de l'escola, també entren en

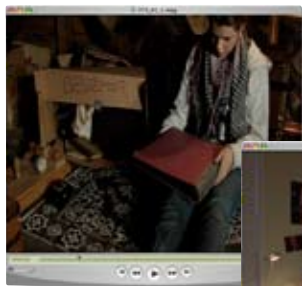
aquesta definició. Si alguna de les persones fotografiades tenen menys de 16 anys, el permís l'han de donar els pares o els representants legals.

Hi ha fotografies en què la situació o l'activitat és el centre d'atenció. Qui surt fotografiat té menys importància. Exemples d'això poden ser fotos d'un concert o una desfilada. En circumstàncies normals aquestes fotos poden ser publicades sense permís sempre que les imatges siguin inofensives i de cap manera puguin ser vistes com una violació de les persones retratades. És important tenir en compte que les fotos no han de ser humiliants en el context que s'utilitzen.

– PER PUBLICAR IMATGES DE MENORS DE 16 ANYS, L'EDITOR NECESSITA EL PERMÍS DELS PARES O DEL REPRESENTANT LEGAL.

–EN UNA ENQUESTA FETA SOBRE QUÈ TROBAVEN ELS JOVES L'ANY 2007, MÉS D'1 DE CADA 8 JOVES HAVIA TROBAT INFORMACIÓ SEVA DEGRADANT A INTERNET.

Font: The survey "Young people and privacy" 2007, (The Norwegian Data Inspectorate)



Videos:

- L'àlbum de fotos
- És evident
- La tutoria
- Només era una broma



QUÈ US SEMBLA?

Alguna vegada heu publicat fotos d'altres persones sense el seu permís?

Alguna vegada heu publicat fotos vostres o d'un amic que no voldríeu que veiessin els vostres pares o els vostres avis? Què passa si el vostre professor les ha vist?

Teniu experiències d'alguna persona que hagi publicat fotos vostres sense el vostre permís?

Com us heu sentit i què heu fet?

Com pot convertir-se una cosa que pengeu avui a Internet en un problema el dia de demà, per exemple en relació amb la vostra feina, les relacions futures, els vostres fills, etc.?

TASQUES

Treball en grup: Elaboreu unes directrius pròpies de quan és correcte publicar imatges a Internet. Què s'ha de permetre i què pot ser problemàtic sobre la publicació d'imatges de nens petits (1-2 anys)? I sobre la publicació d'imatges de nens de 5 anys? 12? 15? 18? I sobre les fotos preses a la platja, en una festa o en un partit de futbol?

Esbrineu què és legal i què és il·legal quan es tracta de publicar imatges d'altres persones.

Podeu pensar en casos on algú pugui tenir bones raons per no voler que la seva imatge o altres informacions es publiquin a Internet?

ASSETJAMENT ESCOLAR

LA INTIMIDACIÓ es produeix quan una persona està exposada, repetides vegades i en diversos terminis de temps, a les accions negatives per part d'una altra persona (una o més). L'assetjament pot passar durant un llarg període de temps –fins i tot anys– si ningú hi intervé i pot causar efectes a llarg termini per a la persona que el pateix.

Els telèfons mòbils i Internet poden ser grans eines, però també es poden utilitzar per enviar missatges, imatges i vídeos negatius que perjudiquen altres persones. Això significa que les possibles víctimes poden ser assetjades en qualsevol lloc i moment –també en l'àmbit privat de casa seva.

SABIÉU QUE... ?

El 15% dels joves entre 8 i 18 anys diuen que han rebut un missatge amenaçador o intimidador al seu telèfon mòbil almenys una vegada. El 23% dels més grans en aquest grup diuen que això els ha passat a ells. En poc més de la meitat dels casos, els missatges procedien de persones que coneixen. El 8% diuen que han experimen-

Els telèfons mòbils i Internet s'utilitzen també per enviar missatges negatius o ofensius que moltes vegades no van dirigits directament a la persona. És molt fàcil publicar un comentari negatiu en un fòrum o enviar un SMS negatiu. Els estudis que s'han fet sobre aquesta qüestió indiquen que no veure la reacció del receptor fa més fàcil escriure coses dolentes i humiliants.

tat assetjament laboral per mitjà del telèfon mòbil, i el 32% diuen que coneixen algú a qui l'hi ha passat. El 15% d'aquests nois entre 8 i 18 anys han rebut missatges que els han molestat. Aquesta xifra augmenta fins al 22% en el grup d'edats compreses entre 17 i 18 anys.

Font: Safe use survey 2008 (Norwegian Media Authority)

– EL SERVEI DE MEDIACIÓ I RECONCILIACIÓ NORUEC HA CONSTATAT UN AUGMENT DEL NOMBRE DE CASOS EN QUÈ NENS I JOVES HAN ESTAT AMENAÇATS O INTIMIDATS EN LÍNIA. SEGONS LA POLICIA, MOLTS CASOS DE VIOLÈNCIA FÍSICA COMENCEN EN LÍNIA.

–EL 13,5% DELS JOVES ENTRE 15 I 18 ANYS HAN TROBAT INFORMACIÓ DEGRADANT SOBRE ELLS MATEIXOS A INTERNET, EN BLOCS O EN PÀGINES WEB.

Font: The survey "Young people and privacy" 2007, (The Norwegian Data Inspectorate)



Video:
■ Marius

QUÈ US SEMBLA?

Hi ha diferència entre l'assetjament cara a cara i l'assetjament per sms? Què passa quan l'assetjament té lloc a Internet? I en xarxes socials? O a You Tube?

És pitjor l'assetjament quan no coneixes els autors, o és a l'inrevés?

Què poden fer els professors, els companys de classe o els familiars amb referència a l'assetjament a l'escola o en línia?

TASQUES

Treball en grup: Escriviu cinc normes de com han de ser les relacions interpersonals a la classe. Incidiu en particular en l'ús d'Internet i els telèfons mòbils.

Esbrineu quines normes o sancions tenen les diverses xarxes socials per evitar la intimidació i l'assetjament. Creus que aquestes normes funcionen?

Utilitzeu els mitjans de comunicació per trobar exemples en què telèfons mòbils o Internet han estat utilitzats com a escenari per a l'assetjament. Què es pot fer per parar l'assetjament en tots els casos?

Què ha de fer una persona si ell o ella té coneixement de l'assetjament digital o en línia?

LES XARXES SOCIALS

L'INTERÈS PER UNIR-SE A LES XARXES SOCIALS s'ha incrementat dramàticament els últims anys, i no és inusual estar actiu en més d'una d'aquestes comunitats al mateix temps. En una xarxa social podeu publicar informació i fotografies sobre vosaltres mateixos, trobar nous i antics amics i mantenir el contacte amb ells, i establir contacte amb gent que té les mateixes aficions o interessos.

SABÍEU QUE... ?

Quan crees un perfil al Facebook, acceptes que Facebook pugui utilitzar tota la informació i les fotografies que heu publicat, per a qualsevol propòsit, per exemple per a publicitat. Això també passa fins i tot després que un perfil s'hagi desactivat. A més a més, ells poden canviar les condicions d'ús en qualsevol moment que vulguin. El Facebook no està regulat per la llei de privacitat específica de cada país, està regulat per la legislació americana.

– EXISTEIXEN MULTITUD DE XARXES SOCIALS. FACEBOOK ÉS LA COMUNITAT AMB MÉS USUARIS, AL VOLTANT DE 300 MILIONS A TOT EL MON.

Una persona que es registra al Facebook hauria de:

- Familiaritzar-se ell mateix amb les opcions de privacitat, amb la finalitat de garantir que les dades personals estan protegides tant com sigui possible. No cal compartir tota la informació amb tothom.
- No autoritzar Facebook a descarregar la llibreta d'adreces de correus electrònics durant el procés de registre. Facebook guarda totes les adreces de correu, fins i tot les adreces d'amics que decideixen no unir-se a la comunitat. Això també fa referència als amics que estan convidats a unir-s'hi més endavant.



Video:
■ Poke

QUÈ US SEMBLA?

Què pot ser problemàtic a les xarxes socials?

Existeixen directrius ètiques sobre el que es pot i no es pot dir o publicar en aquests llocs?

TASQUES

Sou membres d'alguna xarxa social? Feu una breu enquesta a la classe per saber quines xarxes socials utilitzen els estudiants. Si és possible tenir perfils amb diferents graus d'obertura, també es pot comprovar quins són més comuns. Perfils oberts o tancats.

Comproveu les condicions d'utilització (EULA, End User License Agreement). Com queda la propietat de les imatges que es publiquen i per a què les poden utilitzar?

Ofereix ajuda la xarxa social si necessitem retirar material ofensiu sobre nosaltres que ha publicat qualsevol altre?

PREGUNTES MÉS FREQUENTS SOBRE XARXES SOCIALS

Què podeu fer en una xarxa social?

En una xarxa social podeu publicar informacions i fotografies (generalment vostres), trobar i mantenir el contacte amb amics, i establir contacte amb persones que comparteixen els mateixos interessos. Podeu establir un perfil registrant informació personal, com l'adreça de correu, i usualment informació addicional sobre aficions, relacions personals, feina, amics, etc. És possible publicar fotos, vídeos, música i crear un enllaç al bloc personal. L'objectiu principal de la informació obligatòria és garantir que una persona no registri perfils diferents.

En moltes xarxes socials podeu cercar amics antics i nous, i compartir informació amb altres persones de la comunitat segons les opcions que escolliu al perfil (tothom, solament amics, etc.). Moltes comunitats es financen per mitjà d'anuncis, i aquests anuncis es poden orientar a usuaris determinats segons si s'ajusten o no al perfil determinat.

Existeix algun risc?

Quan compartiu informació personal, sempre hi ha el risc de perdre'n el control. També s'ha observat que és més fàcil distribuir virus i correus brossa per recollir informació personal, i que tenen més èxit a les xarxes socials que no pas en altres llocs d'Internet.

Com poden relacionar el meu perfil?

És molt fàcil descarregar i guardar el perfil d'un usuari. Encara que alguna informació –o el perfil complet– s'esborri, no podem estar segurs que la informació no quedi en altres llocs fora de l'abast d'Internet. Si la informació de diverses xarxes socials es combina, o conjuntament amb informació de fonts accessibles al públic, poden proporcionar informació detallada sobre el perfil d'una persona. Hi ha agències governamentals en molts països que utilitzen aquestes eines per identificar terroristes potencials.

Com podem prevenir el risc?

- Comproveu les condicions d'utilització (EULA). Com funciona el lloc web a l'hora de tractar dades personals i amb qui les comparteix?
- Comproveu si és possible esborrar el perfil posteriorment, si en sorgís la necessitat.
- Comproveu quina informació és obligatòria. És millor començar amb un perfil més privat i obrir-lo més tard, a poc a poc, que no al revés.
- No permeteu l'accés a altres sobre la llista de contactes privats de correu electrònic. No heu de compartir mai la contrasenya dels comptes de correu amb altres persones.
- No utilitzeu la mateixa contrasenya en xarxes socials que en altres sistemes més importants, com ara el compte d'accés al banc per Internet.
- Un truc intel·ligent és mantenir un o diversos comptes de correu addicionals per a comunicacions insegures (pàgines dubtoses que demanen l'adreça de correu per registrar-nos, etc.). Això pot ajudar a disminuir el correu brossa de l'adreça de correu principal.

A qui pertany la informació?

Com a norma, la informació publicada en una pàgina web està protegida pels drets de propietat, i pertany a la persona que els publica. Tanmateix, aquesta norma pot variar en funció del lloc web i és per això que és importantíssim que comproveu les condicions d'ús de la pàgina (EULA) abans de registrar-vos o publicar informació.

Què es pot fer si una persona és assetjada a través d'un lloc web?

Moltes xarxes socials tenen un departament específic destinat a aquests temes. Si no aconseguíu resoldre el problema satisfactòriament, podeu contactar amb les autoritats de protecció de dades o amb la Policia (segons la natura del problema).

IDENTITAT FALSA

QUAN CREEU UN PERFIL en un lloc de xarxes socials o en un grup de xat, vosaltres decidiu efectivament com voleu ser. Moltes persones experimenten amb identitats diferents, com per exemple canviant el sexe o l'edat real, i utilitzen Internet per posar a prova aspectes de la seva personalitat amb els quals no se sentirien còmodes mostrant-los en la "vida real". Però també hi ha usuaris que creen perfils falsos per enganyar els altres, per exemple els adults que es presenten com a nens en un intent per contactar amb víctimes potencials.

La tardor del 2008, la policia noruega va presentar "El botó vermell" a la xarxa. Quan feu clic sobre aquest botó se us redirigeix a una pàgina web on podeu informar sobre comportaments inacceptables o incidents a la xarxa. Un exemple del que diem pot ser si creieu que algú està utilitzant una identitat falsa per aconseguir el contacte sexual amb menors d'edat.

Pot ser difícil per als nens navegar pels formularis de la pàgina web de la policia per denunciar alguna cosa. En aquest sentit, es pot fomentar la confiança en un adult de confiança si experimenten algun fet desagradable a la xarxa.

SABIÉU QUE... ?

Al 38% dels joves entre 8 i 18 anys se'ls ha preguntat si algú desconegut a Internet els ha demanat informació personal, com ara fotografies, telèfon, adreça, etc.? Ha passat més en nens grans i que navegaven més per Internet. En el grup d'edats entre els 17 i 18 anys, fins al 60% afirmen que els ha passat, mentre que en el grup de menors de 12 anys, només ho diu el 21%. Solament el 3% han dit que han donat tota la informació sol·licitada.

Font: Safe use survey 2008 (Norwegian Media Authority)

- OCULTAR LA VOSTRA IDENTITAT A INTERNET, PER EXEMPLE UTILITZANT UN PSEUDÒNIM, POT SER SOVINT UNA ELECCIÓ SENSATA. AIXÒ NO ÉS EL MATEIX QUE UTILITZAR UNA IDENTITAT FALSA O FER-SE PASSAR PER UNA ALTRA PERSONA.

-EL CIBERASSETJAMENT A MENORS ("GROOMING") ÉS GUANYAR-SE LA CONFIANÇA DEL NEN AMB LA INTENCIÓ D'ABUSAR-NE SEXUALMENT. ÉS IL·LEGAL QUE UN ADULT ESTABLEIXI RELACIONS AMB UN MENOR AMB LA INTENCIÓ D'OBTENIR SEXE.



Videos:

- Bunnyboy
- Hotbabe

QUÈ US SEMBLA?

Quina informació sobre vosaltres mateixos no publicaríeu mai a Internet? Ni a la vostra pàgina web ni en una sala de xat?

Heu parlat amb persones a Internet que no coneixeu a la vida real? Penseu que alguna d'aquestes persones pot haver utilitzat una identitat falsa? Preneu mesures per assegurar-vos que la persona amb la qual parleu no estigui mentint sobre ells?

És més fàcil insultar algú per Internet quan no el coneixes? És més acceptable?

TASQUES

Està bé anar a conèixer algú que només coneixes per Internet? Feu una llista de precaucions que prendríeu si hi haguéssiu d'anar.

Hi ha moltes bones raons per ocultar la nostra identitat a Internet. Algunes vegades heu pretès ser alguna altra persona a Internet? Quin tipus d'informació falsa heu donat? Navegueu per Internet i mireu si podeu trobar alguna guia sobre com ocultar la vostra identitat.



www.apda.ad

Edita: Agència Andorrana de Protecció de Dades
Exemplars: 250
Per a més informació: www.apda.ad

Edició del projecte "Tu decideixes...":
Traducció i adaptació del projecte: Agència Andorrana de Protecció de Dades

Projecte original "Det er DU som bestemmer ..." de The Data Inspectorate de Noruega (Autoritat de protecció de dades de Noruega), en col·laboració amb el Norwegian Directorate for Education and Training (Ministeri d'Educació i Formació de Noruega) i el Norwegian Board of Technology (Comissió de Tecnologia de Noruega).

Edició del projecte original Noruec:
Responsable d'edició: Ove Skara, The Data Inspectorate
Direcció del projecte: The Data Inspectorate.
Periodista: Inger Lise Welhaven
Concepte/Producció: Gambit Hill & Knowlton
Disseny: Haugvar Communications & Design.
Fotografies: Håvar Haug / Bård Ek.
Il·lustracions: Åsne Flyen
The Data Inspectorate - www.datatilsynet.no

**Agència Andorrana de
Protecció de Dades**
C/ Prat de la Creu 59-65,
Esc. A, 3er 1a
AD500 Andorra la Vella
Tel: 808115
www.apda.ad

**The Data
Inspectorate**
PO. Box 8177 Dep
NO-0034 Oslo
Tel: +47 22 39 69 00
www.datatilsynet.no

**Norwegian Directorate for
Education and Training**
PO. Box 2924 Tøyen
NO-0608 Oslo
Tel: +47 23 30 12 00
www.udir.no

**Norwegian
Board of Technology**
PO. Box 522 Sentrum
NO-0105 Oslo
Tel: +47 23 31 83 00
www.teknologiradet.no